

Munka. Mindenkire hangolva

Egészséges munkahelyek kialakítása

krónikus betegségben szenvedő munkavállalók számára

European Network for Workplace Health Promotion (ENWHP)

Országos Egészségfejlesztési Intézet

A *Munkahelyi Egészségfejlesztés Európai Hálózata* (European Network for Workplace Health Promotion, ENWHP) 2013. október 22–23-án, Brüsszelben tartotta a *Munka. Mindenkire hangolva* kampány zárókonferenciáját. A konferencia céljai között szerepelt – többek között –, hogy

- felhívják a figyelmet a krónikus betegségek munkaerőpiaci és társadalombiztosítási hatásaira,
- elősegítsék a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók munkahelyének megtartásában és/vagy munkahelyre történő visszatérésében érintett összes érdekhordozó együttműködését,
- ösztönözzék az ismeret- és tapasztalatcserét.

A konferencián népegészségügyi és munkahelyi egészségfejlesztéssel foglalkozó szakmai és európai szakpolitikai szervezetek képviselői is részt vettek. Bemutatták a munkahely megtartása, a korai beavatkozás, a munkába való visszatérés stratégiáit, jó gyakorlatait, valamint az ezek alapján készült ajánlásokat is. *(Olvasóink további információkat találhatnak az alábbi honlapon: www.workadaptedforall.eu)*

A *Munkahelyi Egészségfejlesztés Európai Hálózata* 9. „*Munka. Mindenkire hangolva*” című kezdeményezése és kampánya, valamint a zárókonferencia az *Európai Bizottság Népegészségügyi Programjának* (2008–2013) támogatásával és társfinanszírozásával valósult meg. A kezdeményezést koordináló ENWHP titkárságát a belga *Prevent Foglalkozásbiztonsági és -egészségügyi Intézet* (Institute for Occupational Safety and Health) biztosította Brüsszelben. A zárókonferenciát az ENWHP a *Belga Nemzeti Egészség- és Betegségbiztosító Intézettel* (Belgian National Institute for Health and Disability Insurance, INAMI-RIZIV) közösen szervezte.

A projektet Magyarországon – a hazánkat az európai hálózatban képviselő – *Országos Egészségfejlesztési Intézet* valósította meg.

„Munka. Mindenkire hangolva” európai kampány

A *Munkahelyi Egészségfejlesztés Európai Hálózatának* új, egész Európát átfogó kampánya 2011-ben indult.

A „Munka. Mindenkire hangolva” kampány az Európai Bizottság 2008–2013-as Népegészségügyi Programjának társfinanszírozásával valósult meg.

Célja, hogy felhívja a közvélemény figyelmét a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók megtartásának, továbbfoglalkoztatásának és munkába való visszatérésének jelentőségére.

A „*Munka. Mindenkire hangolva*” kampány azzal a céllal jött létre, hogy hozzájáruljon a hatékony, munkahelyi, egészséggel kapcsolatos gyakorlatok megvalósításához azáltal, hogy ösztönzi az európai vállalatokat olyan tevékenységek és belső szabályok kialakítására, amelyek lehetővé teszik a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók továbbfoglalkoztatását, munkába való visszatérésük elősegítését, valamint megelőzik a munkavállalók rokkanttá válását és korai nyugdíjba vonulását.

A kampány első fázisában több európai országban gyűjtöttek adatokat a krónikus betegségben szenvedő munkavállalókkal kapcsolatos, már létező, fenntartható foglalkoztathatóságot célzó stratégiákról és gyakorlatokról. Ezek az információk szolgálták alapul a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók továbbfoglalkoztatását és munkába történő visszatérését célzó, átfogó, munkahelyi egészségfejlesztési (MEF) stratégiákról és beavatkozásokról szóló útmutató elkészítéséhez. A második fázis egy ismeretterjesztő kampányból állt, amelynek célja ezen útmutató és további ajánlások terjesztése egész Európában a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók fenntartható foglalkoztathatósága érdekében.

Krónikus betegségben szenvedő munkavállalók a munkahelyen?

Mivel az emberek sok időt töltenek a munkahelyükön, tökéletes szintér az egészséges életmód támogatásához, és ahhoz, hogy a munkahely hozzájáruljon a munkavállalók egészségi állapotának javításához. Sok vállalat gazdasági teljesítménye – ezzel az egész gazdaság teljesítménye – a motivált és egészséges munkaerőben rejlik.

Azonban a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók munkában maradása, hosszabb hiányzás utáni visszatérése gyakran nagy nehézségekbe ütközik. Mostanáig ez leginkább azt jelentette, hogy rokkanttá nyilvánították őket vagy korai nyugdíjba mentek, elhagyva a munkaerőpiacot. 2010-ben egy OECD-jelentés megállapította, hogy túl sok dolgozó hagyja el végleg a munkaerőpiacot egészségügyi problémák vagy rokkantság miatt, és túl kevés csökkent munkaképességű dolgozó maradhat a munkahelyén. (Az OECD „*Betegség, rokkantság és munka: az akadályok áttörése. Az OECD-országokban tett megállapítások összegzése*” [*Sickness, Disability and Work: Breaking the Barriers. A Synthesis of Findings across OECD Countries*] című, 166 oldalas tanulmánya elérhető az OECD-könyvtár weblapján.)

A krónikus betegség bármilyen hosszantartó fizikai,

pszichikai vagy kognitív betegség, amely jelentősen befolyásolja a mindennapi életet (pl. a daganatos, a légúti, a mozgásszervi megbetegedések, a magasvérnyomás-betegség, a cukorbetegség, különféle mentális problémák). Az esetek nagy részében az érintetteknek évtizedeken át együtt kell élniük betegségükkel, ezért nem mindegy, milyen minőségű életet élnek.

A már kialakult krónikus megbetegedések esetében a betegeknek támogatást kívántunk nyújtani a betegséggel való együttélésben, a munkáltatóknak pedig a krónikus betegségben szenvedők foglalkoztatásának elősegítését szolgáló kezdeményezésekben. Az aktív korú (16–64 éves) betegek nagy része jelen van a munkaerőpiacon. Számukra munkaképességük, munkahelyük megtartása különösen fontos.

A projekt céljával tűzte ki útmutatások kidolgozását, jó gyakorlatok gyűjtését és elterjesztését a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók munkában való megtartására, egészségének fejlesztésére, munkába való visszatérésük elősegítésére. A projekt során a résztvevő tagországokban – így hazánkban is – a munkáltatók figyelmét felhívó kampány indult.

A program keretében ösztönözni kívántuk a munkáltatókat a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók egészségének fejlesztésére, megtartására, illetve a munka világában való mindennapi életük megkönnyítésére.

2012 végére kialakítottuk a program honlapját, útmutatót készítettünk munkaadók számára a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók foglalkoztatásának elősegítésére.

2013 februárjában rendezvény keretében mutattunk be jó gyakorlatokat, s egyúttal minél szélesebb körben szeretnénk terjeszteni az elkészült szakmai anyagokat.

A kezdeményezés célja egészséges munkafeltételek és megfelelő munkalehetőségek biztosítása a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók számára munkahelyük megtartásával, vagy munkába való visszatérésük támogatásával. Az ENWHP hatékony munkahelyi egészségfejlesztési gyakorlatok bevezetésére törekszik azáltal, hogy támogatja a megfelelő, pozitív munkahelyi kultúra kialakítását, valamint útmutatást és számos eszközt biztosít a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók érdekeit szolgáló változások véghezviteléhez.

Az egészségügyi problémákkal, krónikus betegséggel küzdő munkavállalók magas aránya és a munkaerőpiaci hiány

Európában a munkaképes lakosság gyorsan öregszik, amihosszú távon hiányt okoz a képzett munkaerő terén. Ráadásul az Unió 27 országában a dolgozó népesség 32,5%-a nyilatkozott úgy, hogy krónikus betegségben szenved, 19%-uknak vannak tartós egészségügyi prob-

MUNKAHELYI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

---

lémái. Ezen állapotok tehát az európai munkaerő jelentős részét érintik. A krónikus betegségek közé tartozik pl. a rák, a szívelégtelenség, az asztma, az epilepszia, a vázizomrendszeri rendellenességek, a cukorbetegség, a hepatitis- és a HIV-fertőzés, a depresszió, az alkohol- és drogfüggőség.

A munkaerőpiaci kihívások és az egészségügyi problémával és krónikus betegséggel küzdő munkavállalók

nagy száma miatt fontos a fenntartható foglalkoztathatóság növelése, annak érdekében, hogy minden dolgozó munkaképessége optimálisan kihasználható legyen. A fenntartható foglalkoztathatóságra irányuló stratégiáknak ezért a krónikus betegségben szenvedő munkavállalók munkaképességére kell fókuszálniuk, és nem csak jelenlegi, hanem tartós foglalkoztathatóságukat is figyelembe kell venniük.

Következő lapszámunkban a kampány során összegyűjtött jó gyakorlatokból adunk ízelítőt, s egyúttal részletesen beszámolunk a zárókonferencián megfogalmazott célkitűzésekről, eredményekről.

